სსრ კავშირის პირველობა
ПЕРВЕНСТВО СССР

ЦСКА (Москва)

Старший тренер В. Бобров
Капитан команды А. Шестернев

Пшеничников
1

Шестернев
3

Капличный
4

Афонин
2

Багрич
5

Масляев
6

Уткин
7

Копейкин
9

Поликарпов
10

Абдураимов
8

Дударенко
11

11
Л. Нодия

8
Асатиани

10
Г. Нодия

9
Метревели

7
Петриашвили

6
Илиади

5
Чохонелидзе

2
Дзодзуашвили

4
Хурцилава

3
Кантеладзе

1
Урушадзе

„ДИНАМО" (Тбилиси)

Старший тренер Г. Чохели
Капитан команды С. Метревели

ფასი 5 კაპ.
Цена 5 коп.

Зак. № 2811 Тираж 3.000 УЭ 04345

ფეხბურთი 69

3
ოქტომბერი
ОКТЯБРЯ

დასაწყისი 19 საათზე
Начало в 19 часов

ФУТБОЛ 69

თბილისის „ლოკომოტივის" სტადიონი
Тбилисский стадион „Локомотив"

დიდი გუნდის მემკვიდრეები

ცსკა ერთ-ერთი იმ კოლექტივთაგანია, რომლებმაც საფუძველი ჩაუყარეს საბჭოთა საკლუბო ფეხბურთს. მისი ისტორია თითქმის ნახევარ საუკუნეს ითვლის: 1923 წელს მოსკოვში ჩამოყალიბდა არმიელთა გუნდი, რომელიც ხშირად იცვლიდა სახელწოდებას და 1960 წლიდან დღემდე გამოდის ცსკა-ს სახელით.

მოსკოვის არმიელები პირველი საკავშირო ჩემპიონატიდან — 1936 წლის გაზაფხულიდან მონაწილეობენ უმაღლეს ლიგაში 1952-53 წლების გამოკლებით, როცა გუნდი დროებით დაშლილ იქნა. ომამდე არმიელებს არაერთხელ დაუკავებიათ საპრიზო ადგილი, მაგრამ ნამდვილ ზენიტს მათ მიაღწიეს პირველ ომისშემდგომ წლებში. 1946-47-48 წლებში გუნდი ზედიზედ სამჯერ და 1950-51 წლებში ორჯერ იყო სსრ კავშირის ჩემპიონი და ორჯერ — თასის მფლობელი. ეს ის პერიოდი იყო, როცა გ. ფედოტოვის, ვ. ნიკოლაევის, ა. გრინინის, ვ. დიომინის, ი. ნიკანოროვის, ვ. ბობროვის, ი. კოჩეტკოვისა და სხვათა „დიდ გუნდს" ბადალი არა ჰყავდა ჩვენს ქვეყანაში. იმ ხანებში არმიელთა კოლექტივმა არ იცოდა, რა იყო თუნდაც უბრალო ჩავარდნა. საკმარისია ითქვას, რომ 1938 წლიდან მოყოლებული 1952 წლამდე ცდკა მხოლოდ ერთხელ (1940 წელს) იყო IV ადგილზე, სხვა შემთხვევებში იგი ან ჩემპიონი იყო, ან — ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედლების მფლობელი.

1954 წელს ცდსა კვლავ იქნა აღდგენილი, მაგრამ რა თქმა უნდა, ეს ის „დიდი გუნდი" აღარ იყო, რაც ადრე. არმიელებმა ველარ მიაღწიეს ჩემპიონობის საფეხურს, მაგრამ მტკიცედ დაიმკვიდრეს პოზიცია საბჭოთა ფეხბურთის ავანგარდში, რამდენიმეჯერ გავიდნენ საპრიზო ადგილებზე და ერთხელ თასიც მოიპოვეს.

ცსკა ახლა სრულ საბრძოლო ფორმაშია. მას ჰყავს საუკეთესო მეკარე, პირველხარისხოვანი დაცვა, რომელიც სსრ კავშირის ნაკრების ბირთვს წარმოადგენს, აგრესიული, მაღალტექნიკური ნახევარდაცვა და თავდასხმა.

ცსკა თბილისის „დინამოსთან" ერთად საპრიზო ადგილების ერთ-ერთი მთავარი პრეტენდენტია. ამიტომ მათ დღევანდელ შეხვედრას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება. ამასთან, გავიხსენოთ, რომ პირველ წრეში არმიელებმა თავიანთ მინდორზე ანგარიშით 1:0 მოუგეს „დინამოს".

მდგომარეობა 1 ოქტომბრისთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„სპარტაკი" (მოსკოვი)	20	15	4	1	31—6	34
„დინამო" (კიევი)	18	12	5	1	24—6	29
„დინამო" (თბილისი)	20	9	8	3	26—14	26
ცსკა	19	10	6	3	18—8	26
„ტორპედო" (მოსკოვი)	21	9	8	4	22—14	26
„დინამო" (მოსკოვი)	22	9	6	7	34—25	24
„შახტიორი" (დონეცკი)	21	5	8	8	18—22	18
„ჩერნომორეცი" (ოდესა)	21	5	7	9	12—19	17
„ნეფტჩი" (ბაქო)	21	3	10	8	15—23	16
სკა (როსტოვი)	21	6	4	11	18—29	16
„ზენიტი" (ლენინგრადი)	20	4	7	9	16—26	15
„ზარია" (ლუგანსკი)	21	3	8	10	17—26	14
„დინამო" (მინსკი)	20	3	7	10	12—22	13
„ტორპედო" (ქუთაისი)	21	4	4	13	14—37	12

КТО ЛУЧШЕ?

В 1963 и 1968 годах журнал «Спортивная жизнь России» опубликовал таблицы десяти лучших команд за все годы розыгрыша чемпионатов страны по футболу. В основу этих таблиц была положена сумма очков, набранная той или иной командой за годы выступлений в высшей лиге. Но ведь клубы не одинаковое количество раз участвовали в первенствах страны, и это в какой-то мере вносит условность в такую таблицу. По-видимому, не случайно в ряде стран при определении «лучших из лучших» за критерий принимается среднее место, занимаемое командой в национальном чемпионате.

Подобную таблицу о лучших коллективах нашей страны полтора года назад опубликовала «Спортивная неделя Ленинграда». Автор упомянутых выше двух таблиц — дополнил данные ленинградских товарищей итогами последних двух всесоюзных чемпионатов и предлагает любителям футбола таблицу лучших команд страны в 30 чемпионатах.

В ней приведены результаты клубов, участвовавших в первенстве СССР не менее пяти раз. Первая колонка цифр — количество выступлений в чемпионате, вторая — сумма занятых мест, третья — среднее место.

1.	«Динамо» (Москва)	30	91	3.03
2.	«Спартак» (Москва)	30	111	3.70
3.	ЦСКА	28	113	4.04
4.	«Динамо» (Тбилиси)	29	139	4.79
5.	«Динамо» (Киев)	30	168	5.60
6.	«Торпедо» (Москва)	27	161	5.96
7.	СКА (Ростов)	10	65	6.50
8.	«Динамо» (Ленинград)	17	141	8.29
9.	«Локомотив» (Москва)	26	229	8.81
10.	ВВС	6	55	9.17
11.	«Зенит» (Ленинград)	27	256	9.48
12.	«Трактор» (Волгоград)	9	86	9.56
13.	«Шахтер» (Донецк)	21	217	10.33
14.	«Динамо» (Минск)	19	203	10.68
15.	«Крылья Советов» (Куйбышев)	21	236	11.24
16.	«Нефтяник» (Баку)	11	130	11.82
17.	«Крылья Советов» (Москва)	6	74	12.33
18.	«Пахтакор» (Ташкент)	8	101	12.62
19.	«Авангард» (Харьков)	9	116	12.89
20.	«Молдова» (Кишинев)	9	116	12.89
21.	«Арарат» (Ереван)	9	120	13.33
22.	«Торпедо» (Кутаиси)	7	103	14.71
23.	«Даугава» (Рига)	7	106	15.11
24.	«Кайрат» (Алма-Ата)	8	125	15.62

Интересно, что первые шесть команд расположились точно в такой же последовательности, как и в таблице, где за критерий взята сумма очков. Оно и понятно: чем больше очков, тем выше место. Седьмую ступеньку в этой таблице ростовскому СКА принесли их стабильные, за исключением последних двух сезонов, результаты.